A photograph of several wind turbines in a field during sunset or sunrise. The sky is filled with colorful clouds in shades of blue, orange, and yellow. The turbines are silhouetted against the bright sky. A large, semi-transparent white triangle is overlaid on the right side of the image, containing the text. A yellow diagonal shape is visible on the left side of the image.

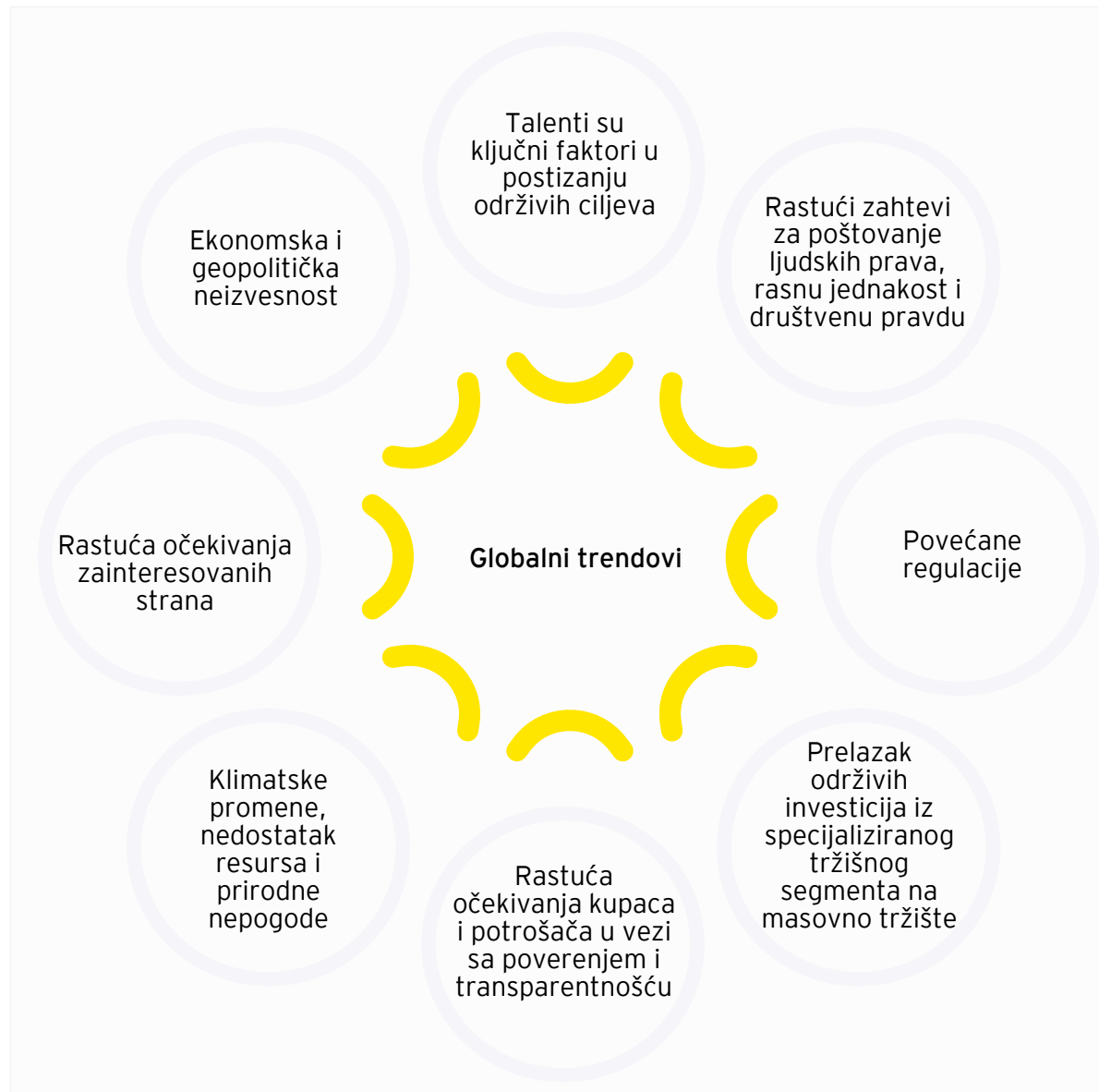
Kreiranje otpornosti i dugoročne vrednosti kroz održivi razvoj

Danko Kalkan, Senior menadžer, ESG savetodavne usluge @EY

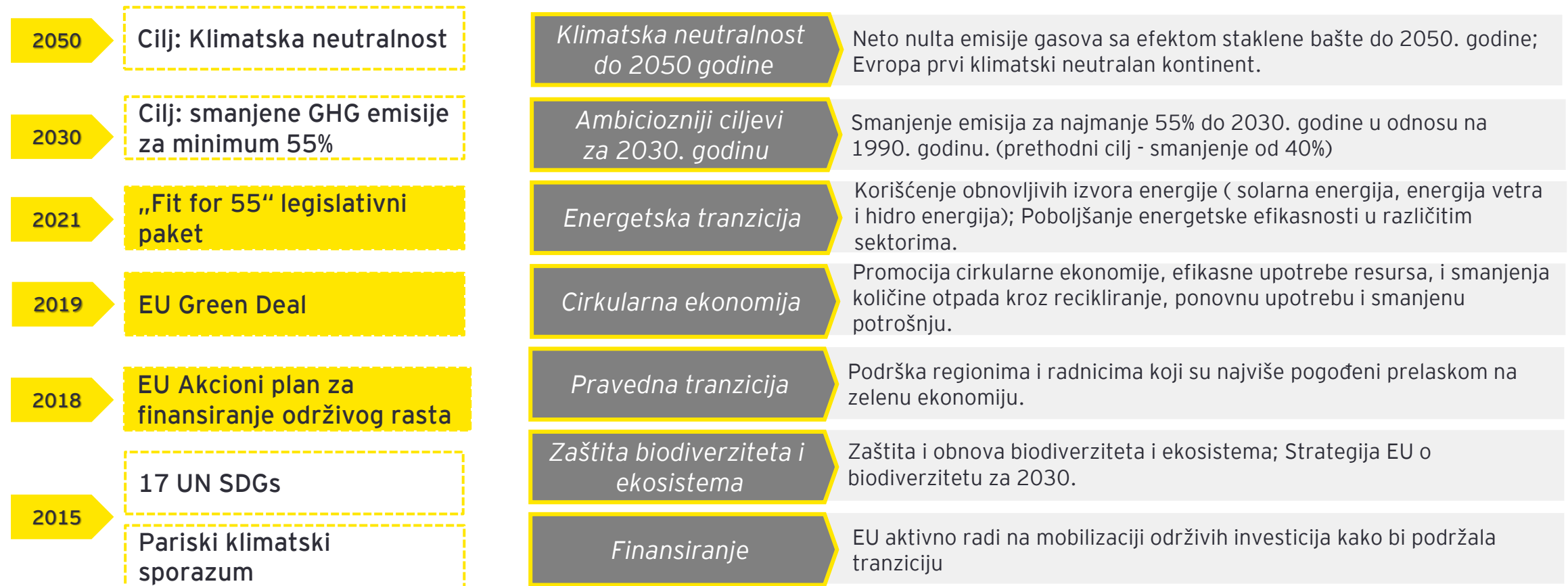
7. Decembar 2023. godine

Globalni trendovi nastavljaju da ubrzavaju potrebu za održivim merama

Sve viši i nepredvidljiviji nivoi promena utiču na organizacije - od globalne nesigurnosti i nepravde, do novih regulativa i pažljivog ispitivanja investitora, rastućih zahteva potrošača i trke za pronalaženje vrhunskih talenata kako bi se podržale ambicije u oblasti održivosti

Razvoj regulative u EU

Pokretač promena: EU akcioni plan za finansiranje održivog razvoja

1 Usmeravanje tokova kapitala ka održivijoj ekonomiji

- Uspostavljanje jasne i detaljne EU Taksonomije - klasifikacionog sistema za održive aktivnosti
- Kreiranje Standarda zelenih obveznica EU i „obeležja“ zelenih finansijskih proizvoda
- Podsticanje investicija u zelene projekte
- Uključivanje održivosti u finansijsko savetovanje i pružanje finansijskih usluga
- Razvoj održivih benčmarka za investiranje

2 Uključivanje održivosti u upravljanje rizikom

- Bolje integrisanje održivosti u rejtinge i istraživanja tržišta
- Pojašnjavanje dužnosti institucionalnih investitora i *asset menadžera* vezano za održivost
- Uvođenje „zelenih“ faktora u EU regulativu za prudencijalnu superviziju banaka i osiguravajućih društava

3 Podsticanje transparentnosti i dugoročnosti

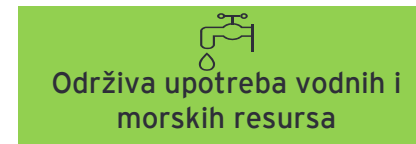
- Jačanje obelodanjivanja o održivosti poslovanja i donošenje pravila nefinansijskog izveštavanja
- Podsticanje održivog korporativnog upravljanja i smanjenje „kratkovidosti“ na tržištima kapitala

Klimatska neutralnost će se odraziti na bilateralne odnose EU i pristupne pregovore sa zemljama koji žele da uđu u EU

EU Taksonomija

Da bi aktivnost bila usaglašena sa EU Taksonomijom neophodno je da ispuni sva tri dole navedena zahteva:

① Aktivnost značajno doprinosi barem jednom od sledećih šest ciljeva:

② Ne čineći značajnu štetu po ostalih pet ekoloških ciljeva
(DNSH: "Do No Significant Harm" = „Ne čini značajnu štetu“)

③ Uz poštovanje minimalnih mera društvene zaštite

Minimalne mere društvene zaštite

U oktobru 2022, Platforma za održive finansije objavila je konačni izveštaj o Minimalnim merama društvene zaštite (Minimum Social Safeguards)

- Ljudska prava, uključujući i prava radnika
- Mito/korupcija
- Oporezivanje
- Fer konkurencija

Izveštavanje o održivosti

Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD

- ▶ U aprilu 2021. godine, Evropska komisija je objavila predlog nove direktive za nefinansijsko izveštavanje - Direktiva o izveštavanju o korporativnoj održivosti (**Corporate Sustainability Reporting Directive - CSRD**)
- ▶ CSRD ima za cilj da poboljša **doslednost, uporedivost i transparentnost** nefinansijskih informacija koje objavljuju kompanije koje posluju unutar EU
- ▶ CSRD predstavlja dopunu i proširenje postojeće NFRD-a Direktive koja je zahtevala od velikih kompanija da obelodanjuju informacije o svojim performansama u oblasti **zaštite životne sredine, društvene odgovornosti i korporativnog upravljanja (ESG)**
- ▶ Oko **11.600 kompanija** podleže zahtevima za izveštavanje prema NFRD, dok će CSRD-jem biti obuhvaćeno blizu **50.000 kompanija**

CSRD se nadovezuje na NFRD tako što dovodi do:

Širenje obuhvata kompanija

Standardizacija izveštavanja

Uvođenje obaveznog uveravanja

Integracija izveštavanja o održivosti u finansijsko izveštavanje

Digitalizacija izveštavanja

Struktura ESRS Standarda

Već objavljeni

Izlaze kasnije

ESRS 1 - Opšti zahtevi

ESRS 2 - Opšta obelodanjivanja

Sektorski specifični standardi

Light verzija standarda za mala i srednja preduzeća

Životna sredina

Društvo

Korporativno upravljanje

ESRS E1 - Klimatske promene

ESRS S1 - Radna snaga

ESRS G1
Poslovno ponašanje

ESRS E2 - Zagađenje

ESRS S2 - Radnici u lancu vrednosti

ESRS E3 - Voda i morski resursi

ESRS S3 - Uticaj na društvo

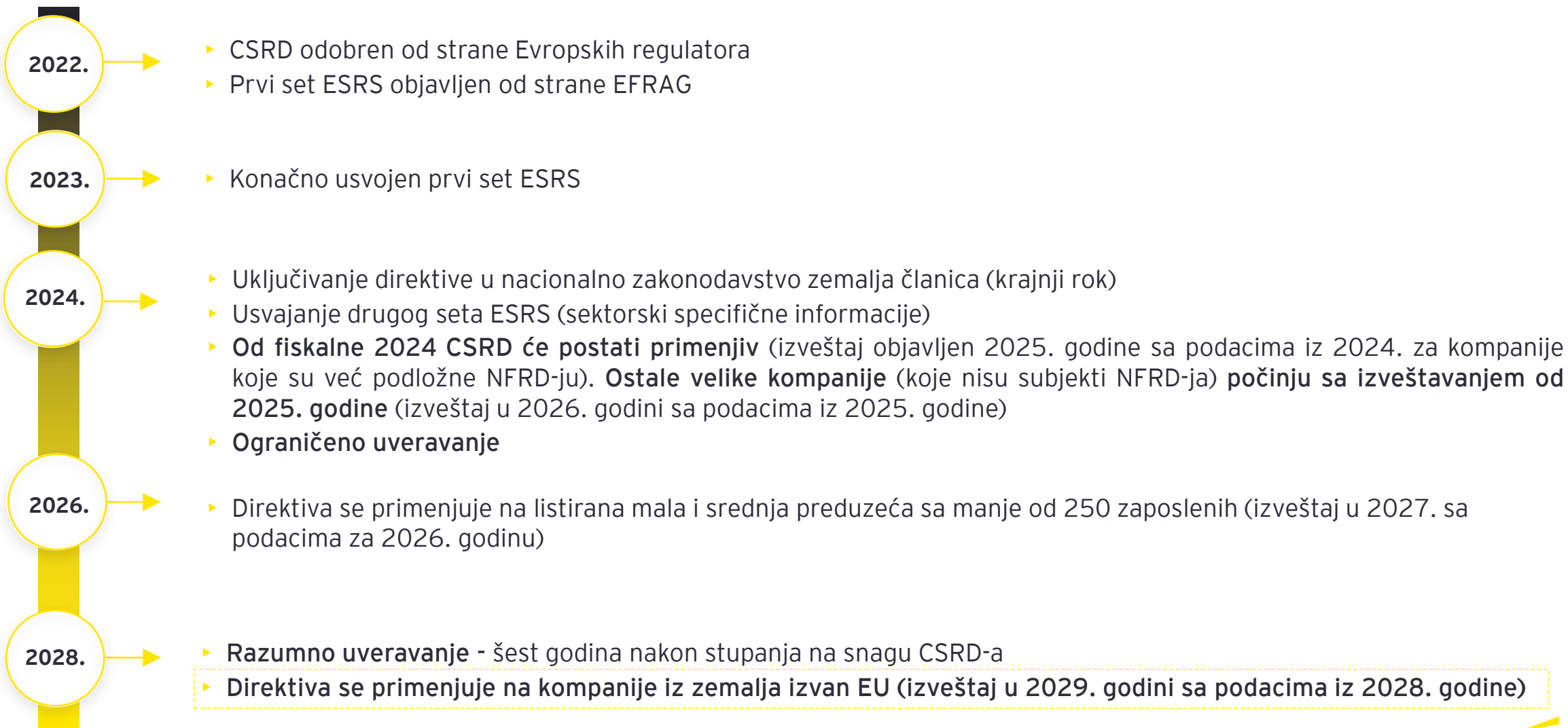
ESRS E4 - Biodiverzitet i ekosistemi

ESRS S4 - Kupci i krajnji korisnici

ESRS E5 - Upotreba resursa i cirkularna ekonomija

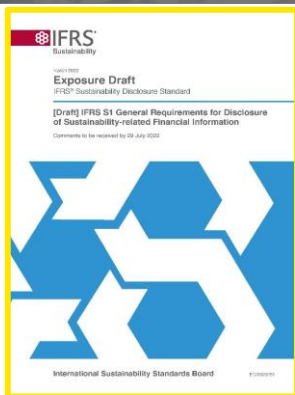
Izveštavanje o održivosti

CSRD - vremenski okvir implementacije

Izveštavanje o održivosti

Međunarodni odbor za standarde održivosti - ISSB

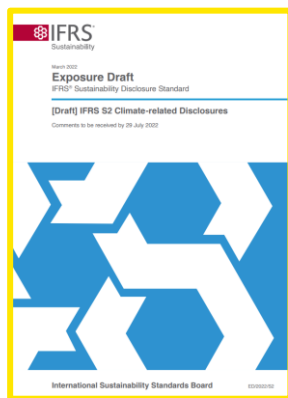

Objavljeni standardi usklađeni su sa definicijama i zahtevima *IASB Konceptualnog okvira za finansijsko izveštavanje*, *IAS 1 Prikazivanje finansijskih izveštaja* i *IAS 8 Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške*

- ▶ IFRS S1 zahteva od kompanije da obelodani **sve materijalno značajne informacije** o svojoj izloženosti rizicima i prilikama vezanim za održivost
- ▶ Subjekti će morati da opišu vezu između rizika i prilika vezanih za održivost i informacija koje su prikazane u finansijskim izveštajima

Finansijska obelodanjivanja vezana za održivost:

- **Korporativno upravljanje:** procesi, kontrole i postupci koje kompanija koristi za praćenje i upravljanje rizicima i prilikama vezanim za održivost
- **Strategija:** informacije o strategiji kompanije za upravljanje ovim rizicima i prilikama
- **Upravljanje rizicima:** procesi za identifikovanje, procenu i upravljanje rizicima i prilikama vezanim za održivost
- **Metrike i ciljevi:** Informacije o tome kako kompanija meri, prati i upravlja svojim značajnim rizicima i prilikama vezanim za održivost

- ▶ IFRS S2 **obelodanjivanja povezana sa klimatskim promenama** zahteva od subjekata da pruže informacije o njihovoj izloženosti klimatskim rizicima i prilikama (identifikovanje, merenje, obelodanjivanje).

Cilj S2 je procena **uticaja značajnih klimatskih rizika** (kako fizičkih, tako tranzicionih) i klimatskih prilika **na vrednost kompanije**, te razumevanje u kojoj meri resursi i aktivnosti kompanije podržavaju strategiju upravljanja ovim rizicima i prilikama. Takođe, S2 zahteva **procenu sposobnosti subjekta da prilagodi svoje planiranje, poslovni model i operacije klimatskim rizicima i prilikama**

Izveštavanje o održivosti

IAASB - Assurance on Sustainability Reporting

Overarching standard ISSA 5000 General Requirements for Sustainability Assurance Engagements

- ▶ Više specifičan u odnosu na ISAE 3000 i ISAE 3410 za prioritetne oblasti vezane za održivi razvoj
- ▶ Pogodan za angažmane vezane za sve informacije u vezi održivosti:
 - ▶ Sve teme održivosti
 - ▶ Sve informacije po temama
 - ▶ Svi mehanizmi za izveštavanje
 - ▶ Svi standardi za izveštavanje
 - ▶ Svi korisnici/zainteresovane strane
- ▶ Definiše ograničeno i razumno uveravanje
- ▶ Stand-alone (nije potrebno korišćenje ISAE 3000...)
- ▶ Javne konsultacije do decembra 2023. godine

U različitim industrijama i geografskim područjima, varira **zrelost poslovnih organizacija** u pristupu održivosti i ESG faktorima i integrisanju sa strategijom

EY tačka gledišta: Sposobnost preduzeća da izgradi poverenje i stvori vrednost za zainteresovane strane putem strategija održivosti i ESG faktora postaće osnova za uspeh u budućnosti

Sada

Sve veća pažnja koja je usmerena ka klimatskim promenama, regulatornim zahtevima, fokusu investitora i društvenim pritiscima povećala je važnost pitanja održivosti i ESG faktora, **uz pojačanje zahteva u vezi sa jasnim propisima, obavezama i transparentnim izveštavanjem o napretku**

Sledeće

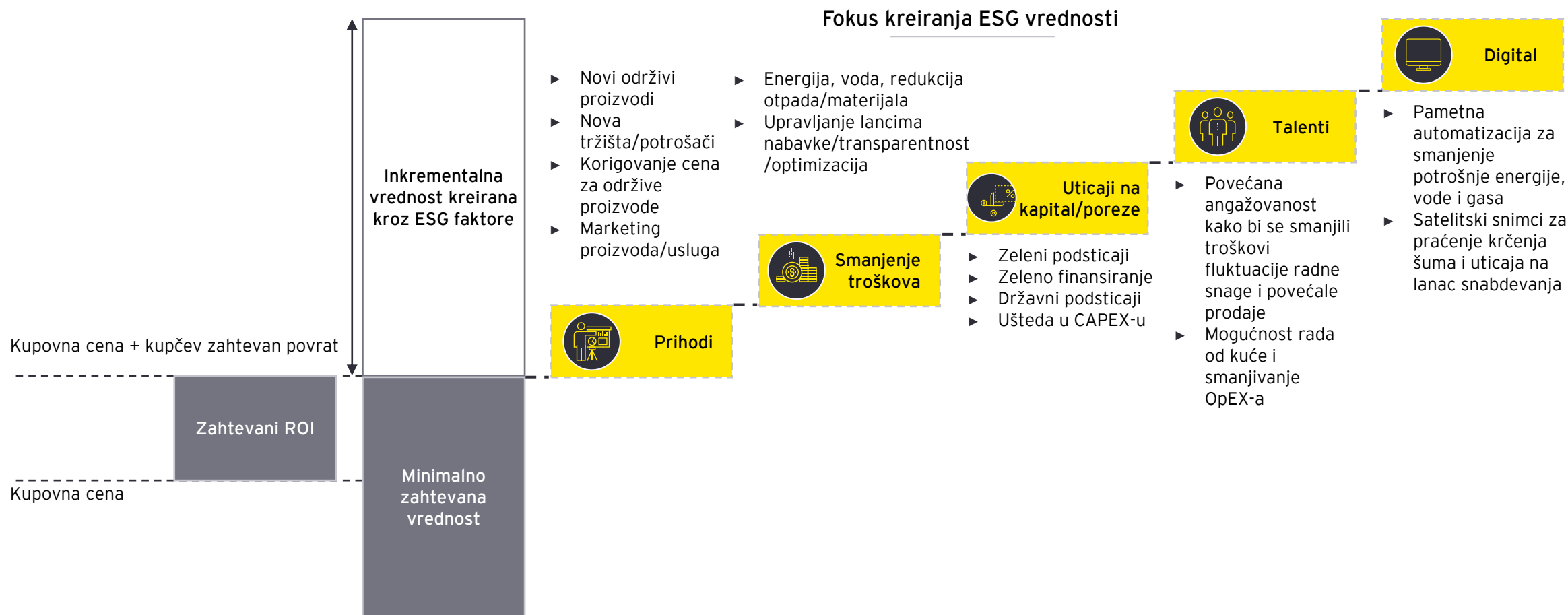
Unapređenje održivosti i ESG faktora postaće strateški poslovni imperativ koji **zahteva integraciju u lanac vrednosti radi ispunjenja obaveza**

Nadalje

Preduzeća koja postižu diferencijaciju kroz svoje strategije održivosti i ESG faktore **biće u najboljoj poziciji da izgrade poverenje i stvore dugoročnu vrednost**

Kreiranje dodatne vrednosti kroz ESG faktore

Ilustracija

Izvor: EY analiza

Hvala na pažnji!
Pitanja?

Svrha kompanije EY je stvaranje boljeg poslovnog okruženja putem kreiranja dugoročne vrednosti za svoje zaposlene, klijente i zajednicu u kojoj poslujemo, kao i izgradnju poverenja u tržište kapitala.

Uz podršku tehnologije i podataka, EY timovi u preko 150 zemalja grade poverenje kroz reviziju i pomažu klijentima u poslovanju, transformaciji i rastu.

Kroz svoj rad u područjima revizije, poslovnog i pravnog savetovanja, strategije, poreza i transakcija, EY timovi postavljaju prava pitanja kako bi pronašli nove odgovore na složena pitanja s kojima se svet danas suočava.

EY se odnosi na globalnu organizaciju jednu ili više članica firmi Ernst & Young Global Limited, od kojih svaka predstavlja odvojeno pravno lice. Ernst & Young Global Limited je firma registrovana u Ujedinjenom Kraljevstvu, koja ne pruža usluge klijentima. Informacije o načinu prikupljanja i korišćenja osobnih podataka i prava koje pojedinci imaju prema zakonu o zaštiti podataka dostupni su putem ey.com/privacy. Kompanije članice EY-a ne pružaju usluge pravnog savetovanja u jurisdikcijama u kojima lokalni propisi to ne dopuštaju. Za više informacija o našoj organizaciji, molimo Vas da posetite adresu ey.com

© 2023. Ernst & Young d.o.o.
Sva prava zadržana.

Ernst & Young d.o.o.
Vladimira Popovića 8a, 11 070 Beograd, Srbija
Tel: + 381 11 2095 800
ey.com/sr_rs

